

411

D E K R E T

z dnia 25 października 1948 r.

o zasadach i trybie likwidacji niektórych instytucyj kredytu długoterminowego.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 25 czerwca 1948 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 223) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Przepisy niniejszego dekretu mają zastosowanie do likwidacji następujących instytucyj kredytu długoterminowego: 1) Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Warszawie, 2) Zachodnio-Polskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Poznaniu, 3) Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi, 4) Piotrkowskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Piotrkowie, 5) Lubelskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Lublinie, 6) Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Kielcach, 7) Radomskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Radomiu, 8) Częstochowskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Częstochowie, 9) Kaliskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Kaliszu, 10) Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Płocku, 11) Białostockiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Białymstoku, 12) Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Siedlcach w likwidacji, 13) Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie, 14) Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu, 15) Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polskiego w Warszawie.

Art. 2. 1. Likwidację instytucyj kredytu długoterminowego powierza się Bankowi Gospodarstwa Krajowego, zwanemu w dalszym ciągu niniejszego dekretu likwidatorem.

2. Likwidator prowadzi likwidację sam lub przez swoich pełnomocników i ich zastępców.

Art. 3. 1. W czasie likwidacji instytucje kredytu długoterminowego zachowują osobowość prawną.

2. Likwidację prowadzi się pod nazwą instytucji kredytu długoterminowego z dodatkiem „w likwidacji“.

Art. 4. 1. Nadzór nad likwidacją instytucji kredytu długoterminowego sprawuje Komisarz Rządowy do spraw likwidacji instytucyj kredytu długoterminowego.

2. Komisarza Rządowego mianuje i odwołuje Minister Skarbu.

3. Minister Skarbu może mianować także zastępcę Komisarza Rządowego.

Art. 5. Minister Skarbu zatwierdza, na wniosek Komisarza Rządowego, pełnomocników i zastępców pełnomocników likwidatora.

Art. 6. Jednemu pełnomocnikowi może być powierzona likwidacja kilku instytucyj kredytu długoterminowego.

Art. 7. Likwidator ogłasza w Monitorze Polskim o ustanowieniu i odwołaniu pełnomocników likwidatora i ich zastępców.

Art. 8. 1. Władze instytucji kredytu długoterminowego obowiązane są wskazać i oddać likwidatorowi cały majątek instytucji wraz z aktami oraz udzielać potrzebnych wyjaśnień.

2. Z chwilą objęcia obowiązków przez likwidatora zarząd sprawami instytucji przechodzi z mocy samego prawa na likwidatora, który odąd reprezentuje instytucję sam bądź przez swych pełnomocników.

Art. 9. 1. Wierzytelności w kapitale i odsetkach oraz należności uboczne likwidowanych instytucyj kredytu długoterminowego, których termin płatności jeszcze nie nastąpił, stają się wymagalne z dniem wejścia w życie niniejszego dekretu.

2. W tym samym terminie stają się wymagalne zobowiązania likwidowanych instytucyj kredytu długoterminowego.

Art. 10. Po ogłoszeniu likwidacji żaden wierzyciel nie może kierować egzekucji do majątku likwidowanej instytucji, jak również nie może uzyskać na tym majątku prawa zastawu ani hipoteki celem zabezpieczenia wierzytelności, chociażby powstała ona przed ogłoszeniem likwidacji.

Art. 11. Uchyla się przewidzianą w statutach likwidowanych instytucyj kredytu długoterminowego osobistą odpowiedzialność stowarzyszonych za zobowiązania instytucji.

Art. 12. 1. Likwidator sporządzi inwentarz i bilans otwarcia likwidacji, stosownie do przepisów, które wyda Minister Skarbu.

2. Bilans otwarcia likwidacji likwidator złoży Komisarzowi Rządowemu do zatwierdzenia.

Art. 13. 1. W razie, gdy okaże się, że majątek likwidowanej instytucji kredytu długoterminowego wystarczy najwyżej na pokrycie kosztów likwidacji, Minister Skarbu, na wniosek Komisarza Rządowego, może uznać instytucję za zlikwidowaną bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego.

2. Takie samo uprawnienie służy Ministrowi Skarbu w przypadku, gdy okoliczność określona w ustępie poprzedzającym wyjdzie na jaw dopiero w toku postępowania likwidacyjnego.

3. Decyzję o uznaniu instytucji kredytowej za zlikwidowaną ogłasza się w Monitorze Polskim.

Art. 14. 1. Likwidator wezwie wierzycieli i dłużników instytucji do zgłoszenia swych wierzytelności i długów w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wezwania w Monitorze Polskim. Wezwanie to likwidator wywiesi również w budynku siedziby instytucji i jej oddziałów.

2. W razie niezgłoszenia długu przez dłużnika likwidator wpisze dług jego na listę na podstawie ksiąg lub innych dowodów zlikwidowanej instytucji.

Art. 15. 1. Wierzytelność powinna być zgłoszona na piśmie. W zgłoszeniu wierzytelności należy podać:

- 1) imię i nazwisko wierzyciela i jego miejsce zamieszkania lub firmę i jej siedzibę;
- 2) wierzytelność w kapitale oraz wartość wierzytelności niepieniężnej;
- 3) dowody wierzytelności;
- 4) stan sprawy, jeżeli co do wierzytelności toczy się postępowanie sądowe.

2. Wierzyciel zamieszkały za granicą obowiązany jest obrać sobie w Polsce zamieszkanie dla doręczeń. W przeciwnym razie doręczenie uważa się za dokonane z chwilą złożenia pisma do akt likwidatora.

3. Zobowiązania zlikwidowanych instytucji kredytu długoterminowego z tytułu emitowanych listów zastawnych lub obligacji zostaną wciągnięte na listę wierzytelności nawet bez pisemnego zgłoszenia posiadaczy tych papierów, a to na podstawie wykazów sporządzonych w toku rejestracji przeprowadzonej w myśl dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o rejestracji i umarzaniu niektórych dokumentów na okaziciela, emitowanych przed dniem 1 września 1939 r. (Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 28, poz. 190).

Art. 16. 1. Po upływie terminu przewidzianego w art. 14 likwidator sporządzi listę zgłoszonych i przyjętych przez niego wierzytelności oraz przedstawi ją do zatwierdzenia Komisarzowi Rządowemu.

2. Listę zgłoszonych i przyjętych wierzytelności po zatwierdzeniu jej przez Komisarza Rządowego likwidator wyłoży do wglądu zainteresowanych na przeciąg dwóch tygodni od dnia ukazania się ogłoszenia przewidzianego w ustępie końcowym.

3. O miejscu i czasie wyłożenia listy zgłoszonych wierzytelności likwidator ogłosi w Monitorze Polskim.

Art. 17. 1. Wierzyciele, których wierzytelności nie zostały umieszczone na liście zgłoszonych wierzytelności w całości lub w części, mogą składać zarzuty na ręce likwidatora do Komisarza Rządowego

w ciągu 30 dni od dnia ukazania się ogłoszenia w Monitorze Polskim o wyłożeniu listy, a wierzyciele zagraniczni w ciągu 60 dni od tej daty.

2. Zarzuty rozstrzyga Komisarz Rządowy, którego decyzję doręcza się wierzycielowi na piśmie.

3. Od decyzji Komisarza Rządowego przysługuje stronie odwołanie do Ministra Skarbu w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia decyzji.

4. Decyzja Ministra Skarbu jest ostateczna.

Art. 18. 1. Wierzytelności i zobowiązania pieniężne zostaną przyjęte do bilansu otwarcia likwidacji i listy wierzytelności według następujących zasad:

- 1) wyrażone w złotych lub przerachowane na złote — w kwocie wierzytelności lub długu w złotych bez względu na to, jaki środek płatniczy opiewający na złote miał obieg w chwili powstania lub przerachowania tych wierzytelności lub długów;
 - 2) wyrażone w złotych w zlocie — w kwocie wierzytelności lub długu, licząc 1 złoty za jednego złotego w zlocie;
 - 3) wyrażone w obcej walucie z wyjątkiem przypadków objętych pkt 4) i 5), jeżeli przysługują:
 - a) krajowcom od krajowców — w pieniądzu polskim według oficjalnego kursu na podstawie ostatniego notowania danej waluty przed dniem 1 września 1939 r.,
 - b) cudzoziemcom lub od cudzoziemców — w pieniądzu polskim według stawek przeliczeniowych stosowanych przez Narodowy Bank Polski przy rozrachunkach z tytułu obrotów zagranicznych w chwili sporządzenia bilansu otwarcia;
 - 4) wyrażone w guldenach gdańskich i markach niemieckich, jeżeli powstały na obszarach, na których w dniu 1 września 1939 r. obiegowym środkiem płatniczym był gulden gdański lub marka niemiecka — w złotych w stosunku 1 złoty za jeden gulden gdański lub za jedną markę niemiecką;
 - 5) $5\frac{1}{2}\%$ (dawniej 8%) listy zastawne Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polskiego w funtach szterlingach seria BF oraz nie podlegające obowiązkowi rejestracji w myśl art. 18 ust. 1 pkt 2 dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o rejestracji i umarzaniu niektórych dokumentów na okaziciela, emitowanych przed dniem 1 września 1939 r. (Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 28, poz. 190) listy zastawne i obligacje wyrażone w walutach obcych, a znajdujące się w posiadaniu cudzoziemców — według stawek przeliczeniowych stosowanych przez Narodowy Bank Polski przy rozrachunkach z tytułu obrotów zagranicznych.
2. Do hipotek, zabezpieczających listy zastawne lub obligacje, określone w przepisie ust. 1

pkt 5, ma zastosowanie stawka przeliczeniowa oznaczona w tym przepisie. Wszystkie inne listy zastawne i obligacje wyrażone w walutach obcych bez względu na to, w czym posiadaniu się znajdują, oraz hipoteki, zabezpieczające te listy zastawne i obligacje, przyjmowane będą do bilansu otwarcia i likwidacji oraz listy wierzytelności według oficjalnego kursu na podstawie ostatniego notowania danej waluty przed dniem 1 września 1939 r.

3. Przez wyrażenie „krajowcy“ i „cudzoziemcy“ rozumie się osoby określone w art. 1 ust (3) i (4) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 kwietnia 1936 r. w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 86, poz. 584) zmienionego dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 września 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr 87, poz. 549). Nie jest jednakże cudzoziemcem w rozumieniu dekretu niniejszego osoba, która po dniu 1 września 1939 r. przeniosła miejsce zamieszkania lub siedzibę z kraju za granicę.

4. Spłata zobowiązań wobec cudzoziemców nastąpi z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa dewizowego oraz na zasadach umów między państwowych, o ile umowy takie zostały lub zostaną zawarte.

Art. 19. Ulegają umorzeniu:

- 1) odsetki od niezwiązanych z emisją listów zastawnych lub obligacji zobowiązań likwidowanych instytucji kredytu długoterminowego, chyba że zostały przed dniem otwarcia likwidacji dopisane przez te instytucje do kapitału dłużnego;
- 2) kupony od obligacji i listów zastawnych.

Art. 20. Dłużnikowi likwidowanej instytucji kredytu długoterminowego będącemu jednocześnie jej wierzycielem nie służy prawo potrącenia.

Art. 21. Jeżeli w aktywach likwidowanej instytucji znajdują się należności, do których realizacji w czasie trwania likwidacji istnieją przeszkody ustawowe (należności od przedsiębiorstw przejętych na własność Państwa, jak również należności zabezpieczone hipoteką na nieruchomościach ziemskich przejętych na cele reformy rolnej, na nieruchomościach przejętych na własność Gminy m. st. Warszawy itp.), to należności takie wyłącza się z aktywów i likwidację przeprowadza się tak, jak gdyby należności tych nie było.

Art. 22. Po ustaleniu funduszków masy likwidowanej instytucji kredytu długoterminowego likwidator sporządzi plan zaspokojenia wierzytelności i przedstawi go do zatwierdzenia Komisarzowi Rządowemu.

Art. 23. Należności ulegające zaspokojeniu z funduszków likwidowanej instytucji będą uiszczone w następującej kolejności:

- 1) koszty postępowania likwidacyjnego oraz zaciągnięte na ten cel pożyczki;

- 2) podatki i inne daniny publiczne, przypadające za okres likwidacji;

- 3) należności pracowników z umowy o pracę przypadające za ostatni rok przed datą ogłoszenia likwidacji;

- 4) podatki i inne daniny publiczne należne za ostatnie dwa lata przed datą ogłoszenia likwidacji wraz ze wszystkimi dodatkami i kosztami egzekucji;

- 5) należności instytucji ubezpieczeń społecznych, powstałe z tytułu ubezpieczeń pracowników wymienionych w pkt 3) za rok ostatni przed datą ogłoszenia likwidacji;

- 6) należności posiadaczy listów zastawnych i obligacji;

- 7) inne wierzytelności z wyjątkiem kar pieniężnych i grzywien;

- 8) kary pieniężne i grzywny.

Art. 24. 1. Likwidator wyłoży plan zaspokojenia wierzytelności, po zatwierdzeniu go przez Komisarza Rządowego, do wglądu zainteresowanych na przeciąg 2 tygodni od dnia ukazania się ogłoszenia przewidzianego w ust. 2.

2. O miejscu i czasie wyłożenia planu zaspokojenia wierzytelności likwidator ogłosi w Monitorze Polskim.

Art. 25. 1. Wierzyciele mogą składać zarzuty przeciwko planowi zaspokojenia wierzytelności na ręce likwidatora lub jego pełnomocnika do Komisarza Rządowego w terminie miesięcznym od daty ukazania się ogłoszenia w Monitorze Polskim o wyłożeniu planu.

2. Zarzuty rozstrzyga Komisarz Rządowy, którego decyzję doręcza się wierzycielowi na piśmie.

3. Od decyzji Komisarza Rządowego przysługuje stronie odwołanie do Ministra Skarbu w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia.

4. Decyzja Ministra Skarbu jest ostateczna.

Art. 26. Jeżeli suma przeznaczona do podziału nie wystarcza na zaspokojenie w całości wszystkich należności, należności dalszej kategorii (art. 23) będą uiszczone dopiero po zupełnym zaspokojeniu należności poprzedzającej kategorii, a gdy majątek nie wystarcza na pokrycie w całości wszystkich należności tej samej kategorii, należności te będą zaspokojone stosunkowo do wysokości każdej z nich.

Art. 27. Likwidator zakończy bieżące interesy instytucji kredytu długoterminowego, ściągnie wierzytelności, spienięży majątek instytucji i wypelni zobowiązania w ramach pokrycia uzyskanego ze spieniężenia aktywów.

Art. 28. Do czasu całkowitej spłaty pożyczek, na podstawie których emitowane były listy zastawne lub obligacje, likwidator ma prawo pobierać 1 stycznia i 1 lipca każdego roku dodatek na koszty likwidacji w wysokości ustalonej przez Ministra

Skarbu od niespłaconych jeszcze w tym czasie należności instytucji.

Art. 29. Księgi instytucji i wyciągi z nich, podpisane przez likwidatora, jak również podpisane przez niego wszelkie oświadczenia, zawierające zwolnienia od zobowiązań, zrzeczenie się praw oraz pokwitowania z odbioru należności, mają moc prawną dokumentów publicznych. Wykazy zaległości podpisane przez likwidatora i zaopatrzone stwierdzeniem, że pretensja prawnie dojrzała do egzekucji, mają moc prawną wykonalnego tytułu egzekucyjnego.

Art. 30. Nieruchomości stanowiące własność likwidowanych instytucji zbywane będą przez publiczną licytację według przepisów kodeksu postępowania cywilnego o egzekucji, a z wolnej ręki jedynie za zezwoleniem Ministra Skarbu i po cenie nie niższej od wyznaczonej w zezwoleniu.

Art. 31. 1. Sprzedaż ruchomości i papierów wartościowych dokonana będzie przez likwidatora z licytacji publicznej bądź za zezwoleniem Komisarza Rządowego z wolnej ręki.

2. Sprzedaż ruchomości i papierów wartościowych przez licytację publiczną odbywać się będzie według przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 stycznia 1935 r. wydane go w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o trybie dokonywania licytacji publicznej ruchomości w postępowaniu upadłościowym (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 19).

Art. 32. 1. W przypadkach, w których przedłużenie likwidacji, Minister Skarbu może na wniosek Komisarza Rządowego zarządzić przejęcie tych aktywów przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

2. Decyzja Ministra Skarbu jest tytułem do ujawnienia w księdze wieczystej przejścia praw na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego.

3. Minister Skarbu ustali w drodze zarządzenia, z jakich funduszków Bank Gospodarstwa Krajowego zapłaci za przejęte prawa majątkowe.

Art. 33. 1. O miejscu i czasie rozpoczęcia i zakończenia wypłaty likwidator ogłosi w Monitorze Polskim.

2. Nie odebrane w terminie sumy likwidator zatrzyma do dyspozycji wierzycieli. Sumy nie odebrane przez wierzycieli po upływie jednego roku od ostatniego dnia terminu przewidzianego w ustępie poprzedzającym przechodzą na rzecz Skarbu Państwa.

3. W przypadku zbiegu rejestracji (kilkakrotnego zarejestrowania) lub zbiegu wniosku o umorzenie dokumentu z jego rejestracją wypła-

ta należności z tytułu tych dokumentów nastąpi zgodnie z prawomocnym orzeczeniem sądowym. W tym przypadku bieg terminu rocznego, określonego w ustępie poprzedzającym, rozpoczyna się od dnia prawomocności orzeczenia sądowego.

Art. 34. Nadwyżka powstała po pokryciu kosztów postępowania likwidacyjnego i po zaspokojeniu wierzycieli zużyta będzie na pokrycie kosztów postępowania likwidacyjnego tych instytucji kredytu długoterminowego, których majątek na to nie wystarcza, a pozostałość będzie przelana do Skarbu Państwa na cele budownictwa mieszkaniowego.

Art. 35. 1. Po ukończeniu likwidacji i po zatwierdzeniu przez Komisarza Rządowego ostatecznych rachunków likwidator sporządzi sprawozdanie likwidacyjne, które podlega zatwierdzeniu przez Komisarza Rządowego.

2. Na podstawie zatwierdzonego sprawozdania o zakończeniu likwidacji Minister Skarbu uzna instytucję kredytu długoterminowego za rozwiązaną i ogłosi o tym w Monitorze Polskim.

Art. 36. 1. Po wydaniu przepisów regulujących sprawę należności, określonych w art. 21, Minister Skarbu zarządzi zrealizowanie tych należności i dokonanie dodatkowego podziału według listy wierzycieli i pierwotnego planu.

2. Koszty zrealizowania aktywów i dodatkowego podziału będą pokryte z uzyskanych sum.

Art. 37. Przy likwidacji w trybie niniejszego dekretu nie mają zastosowania przepisy o likwidacji zawarte w innych ustawach oraz statutach likwidowanych instytucji.

Art. 38. Minister Skarbu może zarządzić przeprowadzenie likwidacji w trybie ustalonym przepisami niniejszego dekretu oddziałów lub majątku tych instytucji kredytu długoterminowego, których siedziby znalazły się poza granicami Państwa Polskiego.

Art. 39. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 40. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Józef Cyrankiewicz

Minister Skarbu:

w z. Wincenty Jastrzębski